

Доц. др Брандуша Жујка¹

Висока школа струковних студија за васпитаче
„Михаило Палов”, Вршац

UDK: 371.315.2

ISBN 978-86-7372-213-9, 20 (2015), p.281-289

Стручни рад

САВРЕМЕНА ПРОЗА НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА КРЕАТИВНОСТИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Резиме: Сви знамо да свако предшколско дете има бујну машту, да су за овај узраст ограничења унутрашњег реда веома ниска, дакле предшколски период може бити оптимални период за почетак подстицања и формирања стваралачке личности.

У раду анализирамо неколико прозних дела за децу, писаних на румунском језику у Војводини, која, сматрамо, утичу на развој креативности деце предшколског узраста. За остваривање циља рада, били су идентификовани и анализирани следећи аспекти: феномен игре, стварност, фантазија и језичке особине, присутне у прозним делима Ане Никулине Урсулеску и Маријане Стратулат.

Кључне речи и синтагме: креативност, предшколски узраст, проза за децу, румунска књижевност у Војводини.

О РУМУНСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ У ВОЈВОДИНИ, РЕПУБЛИКА СРБИЈА

О румунској књижевности за децу и омладину, писаној у Војводини, Република Србија, говори се и пише доста мало, али она постоји, у *нашем ужем кругу*, као егзистенцијално искуство и културни споменик Румуна у војвођанском мултиетничком контексту.

Књижевно стваралаштво за децу, на румунском језику почело је да се развија у првим годинама након Другог светског рата, са појавом часописа *Пионирска радост (Vicuria copiilor)*, (Вршац, 1946), који од 1956. године мења назив у *Децју радост (Vicuria copiilor)*, у назив који носи и данас. Током година, овај часопис је уређен од стране румунских писаца из Војводине и промовисао је ствараоце књижевности за децу.

Књижевност за децу и школску омладину је познавала исте развојне фазе као и књижевност на румунском језику за одрасле.

У првој четвртини века књижевности на румунском језику, писану на овим просторима (1947–1970), није се објавила ниједна оригинална збирка за децу; све што се могло прочитати из овог домена било је у поменутом часопису (са изузетком неких песама за одрасле, приступачне разумевању деце, данас знаменитости у познавању стварности неких времена са половине прошлог века).

---

¹ zujkab@yahoo.com

Раду Флора у делу *Румунска књижевност из Војводине, Панорама једне четвртине века (1946–1970.) / Literatura română din Voivodina, Panorama unui sfert de veac (1946–1970)* [издавач Либергатеа, Панчево, 1971], тврди да се у овом периоду нису истакла вредна достигнућа, уметнички изрази имајући једну локалну ноту потхрањену фолклорним стваралаштвом и превођењем из југословенске књижевности.

У периоду који следи, када се у књижевном простору и уопште у културном отварају нови хоризонти, појавиле су се и прве књиге за децу и омладину. До 2013. године наслеђе за децу и школску омладину на румунском језику бројало је 37 збирки од чега 23 збирке песама и 14 прозе. Ове књиге биле су написане од стране 16 аутора: троје је писало само прозу, осам је писало збирке песама, а петоро је писало и прозу и песме.

Иако су већином ствараоци књижевности за одрасле, припадници различитих литерарних генерација, у стиховима и у прози (традиционалној или модерној), поштујући или занемарујући литерарне *моделе* времена, ови аутори успели су да прилагоде перо специфичној дејој невиности.

Књиге за децу и са децом заокружују једно вредно поглавље наше књижевности, која улази у однос са уметношћу, са игром, илустрацијом, културом и традицијом Румуна са ових простора, доприносећи потпунијој слици о румунској мањини.

Обрађене теме од стране наших аутора воде порекло из стварности и из фантазије. Тематска разноликост носи порекло из дуге детињства, дуге које се појављује како у руралној тако и у урбаној средини, у давним и некадашњим временима, али свакако и у хиру садашњости.

Сеоска средина представља знаменитост ове књижевности. За Румуне из Војводине *детињство се родило на селу*, истина, заједно са гласом земље, са првим јутарњим певањем петла или са првим испричаним причама на језику наших предака.

Али духовни развој интелектуалаца одвијао се потом у градским школама, у другачијем свету, хетерогеном, или боље речено – у свету света. У новој средини, развој и обликовање интелектуалаца наишла је на препреке, на успоне и падове. Из ових разлога и других (вероватно) такође битних, специфичност војвођанског села, традиције, обичаји, жеље и потребе су остали усађени у душама искорењених.

Многи писци се враћају, кроз сан или кроз сећање, *кући*, у равници или брдској банатској зони, где чучи вечито отворена капија детињства, донесевши пред нашим очима, понекад, један заборављени свет. У својој лудој трци, време није успело да уклони мирис босиљка из *велике (свечане) собе*, нити укус славских колача или нежност и стрпљење наших дедова и прадедова изгорелих од врућине лета и смрзнутих од хладноће зиме. Све још увек живи у дубини неких душа и између корица неких књига и примери су многобројни.

Други писци остављају по страни носталгију и жал и поново проживљавају радости детињства посматрајући све оком родитеља који надгледа са пуно пажње и нежности.

Без обзира на време и простор, детињство је царство у коме игра постаје главно правило и у коме се све подређује деци па чак и реч.

Игра и играчке садрже у својој егзистенцијалној супстанци чари времена, годишњих доба и простора у којем су настали, једино магија и протагонисти су вечито исти. У дворишту детињства живе подједнако животиње из џунгле, домаће животиње банатског сељака, птице висина и морске животиње, бубе, лептири и пчеле, сви лојални Његовом Височанству ДЕТЕТУ. И на истом месту где *могуће постаје немогуће а немогуће постаје могуће*, међу кућицама од бомбона и слаткиша, ствара се фантазија. Са много умећа ухваћена у мрежама лирике и епике, ослобађа се, с времена на време, доведовши читаоца у стварни свет. Конструкције маште живе у складу са савременом реалношћу и, штавише, успевају да је припитоме уз помоћ нетакнутих чари и детињастих осмеха.

Књижевност за децу писана на матерњем језику ишла је у успону, служила је у првом реду као едукативни инструмент у реализацији објективности у очувању и ширењу румунског језика, нашег духовног идентитета, као и инструмент у развијању уметничке имагинације. Поред свега овога, испуњава и узвишену функцију да обједињује слику лепога и културних вредности које идентификује румунску мањину у контексту мултикултуралности Војводине.

АУТОБИОГРАФИЈА, РАЗИГРАНОСТ И ФИКТИВНОСТ У ПРОЗИ ЗА ДЕЦУ НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ

Посматрајући изблиза феномен савремене прозе за децу, која је писана на румунском језику код нас, могу се констатовати две доминантне карактеристике – проза са аутобиографским карактером и проза фикције. Ове оријентације, које се могу приметити код разних аутора, у важном књижевном делу једног истог аутора, као и у садржају једног истог књижевног дела (књиге), структурира развој прозе за децу, писану на румунском језику.

Аутобиографска проза, са којом је почела осма деценија прошлога века (проза Радуа Флоре), представљала је почетак једне традиције (допринос су дали писци: Миодраг Милош, Аурелија Пенца Мндреа, Фелићија Марина Мунтеану), и била је сачувана и од садашњих писаца (Еуђенија Балтеану, Еуфрозина Греоњанц, Ана Никулина Урсулеску). Са друге стране, фиктивност је бележила неколико значајних појава кроз стваралаштва књижевница Маријане Стратулат и Оане Урсулеску.

Актуелни ствараоци прозе за децу понављају пређашња искуства, са додатком личног учешћа оријентишући се према два књижевностима: румунске и српске на чијем се ушћу рађа румунска књижевност у Војводини.

Епске стратегије прича су све више присвојиле интерес данашњих писаца. Стваралаштва за децу, која су се појавила у задњих година, изражавају вољу писаца да обнове неке традиционалне аспекте – на пример сећање на сопствено детињство – као и бригу за епски изум. У њиховом ставу преовладава успомена, сан, хумор, саучесништво и не у последњем реду,

разиграност. Ови прозаисти стављају у центар свести дете и детињство, било да је проживљено некада давно или у скорије време. Не занемарујући садашњу реалност, актуелна проза не намеће се само кроз способност рефлексивне реалног, већ понајвише кроз однос конкретног универзума са фикцијом. Реалност и имагинација чине подједнако уметнички ток данашњих писаца.

Предлажемо да илуструјемо, у редовима који следе, ова два облика савремене прозе за децу – аутобиографска и фиктивна, кроз коментаре неких значајних дела књижевности за децу, на румунском језику.

Игра „развијања о свету” у збирци *Сунце, добро јутро!//Soare, bună dimineața!*, аутора Ане Никулине Урсулеску²

Уклапајући се, без проблема, у категорију поменутих аутора, Ана Никулина Урсулеску (рођ. 1957. год.)³ допринела је стварању контура атмосфере прозе за децу, која је писана у Војводини на румунском језику.

У књигама детињства (*Сунце зановетало/Soarele tofturos*, НИУ *Либертатаеа*, Панчево, 1991; *Сунце, добро јутро!//Soare, bună dimineața*, проза, издавач Друштва за румунски језик, Нови Сад, 1998; *Са сунцем на челу /Cu soarele în creștet*, проза, НИУ *Либертатаеа*, Панчево, 2006; *Долази Деда Мраз/Vine Moș Crăciun – приче*, НИУ *Либертатаеа*, Панчево, 2010), потписане од стране ове ауторке, могу се идентификовати две креативне дирекције, међу којима постоје бројне повезаности. Ово би, пре свега био, један носталгичан регистар стваралаштва, кроз који ауторка ствара свет свог детињства, која произилази из једне свести аутентичности, присутне у скоро свим својим причама. Друга дирекција садржи једну свест разиграности, која ревитализује сопствене манире писања ауторке.

У збирци кратке прозе *Сунце, добро јутро!*, ауторка приказује са много умећа присутност двеју координата свог писања.

Детињство, први степен у животу човека, развија се под окриљем игре, која фасцинира и одрасле, кроз силу лепоте и своје невиности. За децу, игре не представљају само прилику за разоноду, за забаву, већ и облик изражавања личности, истраживања и познавања света који је око нас. Игра претпоставља истовремено креативност, машту, опонашање, потребу за

²Ђорђе Толвај, *Сунце, добро јутро!//Soare, bună dimineața!*, проза, издавач Друштво за румунски језик, Нови Сад, 1998, стр. 13.

³Новинарка, песник, писац, преводилац, глумица ... Рођена је 4. новембра 1957. у Уздину. Основну школу је завршила у родном месту. Гимназију је завршила у Вршцу (значајан и веома активан члан књижевног кружока „Млада пера”). Дипломирала је на Правном факултету у Новом Саду. Током две деценије (од 1985. год.) запослена је у редакцији Радио Новог Сада (Редакција на румунском језику), где је била унапређена од сарадника културних емисија до уредника (емисије за децу и омладину). Пише поезију, прозу и путописе. Године 1982. штампала је прву збирку песама *Зубато сунце/Soare cu dinți* у издавачкој кући *Либертатаеа* из Панчева, а након тога *Сунце зановетало/Soarele tofturos*, песме, НИУ *Либертатаеа*, Нови Сад (1991), збирку кратке прозе *Сунце, добро јутро/Soare, bună dimineața*, издавач Друштво за румунски језик, Нови Сад (1998), *Са сунцем на челу/Cu soarele în creștet*, проза, НИУ *Либертатаеа*, Панчево (2006) и *Долази Деда Мраз/Vine Moș Crăciun*, приче, НИУ *Либертатаеа*, Панчево (2010).

другим просторима... ; ово су само неке од главних атрибута која прате ову појаву.

Тематика игре је једна вечна тема. Наклоњеност за игру, за забаву је специфично човеку, без обзира што се начин живота и менталитет људи мења и уједно и начин игре деце или забаве одраслих.

Игра је учестала тема у књижевности која је била обрађена од стране многобројних писаца, било да су локални или страни. Велику заинтересованост истичемо и у књижевности за децу писаној на румунском језику код нас.

Ана Никулина Урсулеску, у својству уредника емисија за децу, песника и писца, пажљиво, нежно и са сетом приближила се универзуму детињства. Рачунајући и тражећи ослонац у успоменама, она спроводи читаоце дуж њеног личног детињства и уз помоћ фантазије креира нови свет у којем мази приче, пољубац сунца и вечиту раздраганост.

У збирци кратке прозе *Сунце, добро јутро!*, која је штампана 1998. Године (издавач: Друштво за румунски језик, Нови Сад), ауторка иницира једну истинску игру, за ортаке имајући девојчице и дечаке, *раздраганих, лепих, поспаних, размажених*.

У свих пет поглавља збирке (*Његово Височанство Сунце, Саучесници Сунца, Непознатим просторствима, Друга непозната просторства и За време празника*) *раздрагани, лепи, поспани, размажени* су дочекани увек нежним речима, уз подршку и савете, а посебно са пуним уважавањем тако да они постају чак саученици ауторке.

Раздрагане приче, пуне легендарних укуса и мириса, снова и успомена, претварају се у крајње благотворне игре: познавање света око нас, традиције и обичаја, бекство у фиктивне просторе, размена неких осећања, а све то уз параду едукативних порука. „Приче” које чине ову збирку су у целисти посебне – оне не помажу деци да заспу као остале приче већ им помажу да се пробуде, да се навикну „са животом који је тамо негде с друге стране прозора, са другима који су са наше друге стране ...” (*Бака и дека и игра*, стр. 71).

Већ са првим поглављем *Његово Височанство, Сунце*, почиње игра. То је имагинарна игра која има своје почетке у Земљи Излазећег Сунца и прикрада се у *бунару детињства*. Приче и легенде причају о Сунцу (*Шесто јутро*, стр. 41), које буди децу свакога јутра, пољубивши им образе, које се игра са њима „Игре скривања”, оно Сунце свакодневно али ипак посебно. У његовом крилу, дечје играрије немају краја „А ви и даље се играте (а ми вам дозвољавамо да правите лудорије до воље) под овим јединственим Сунцем” (*Тринаесто јутро*, стр. 65).

У другом поглављу „Саучесници Сунца”, игра познаје нове облике, који су се појавили из сетних успомена, из носталгије за детињством. „Један бунар чудеса је ово детињство! Можеш да га прођеш уздуж и попреко, и никада ти није доста! Толико мистерије има у само једном његовом трену да ти цео живот није довољан да га докучиш ни памећу а ни душом ни с једне а ни с друге стране” (*Игре и лудорије*, стр. 73). Сада „саучесници Сунца” бораве уз ауторке у њеном свету детињства, које се много разликује од њиховог. У том

простору и времену, радост је сачињена од простих ствари, јефтиних (играчке купљене од стране баке на пијаци), можда чак баналних али употпуњене океаном снова. Сада, игра мења своја правила. Ауторка верно прати своје моделе. Она постаје разиграно дете од некада, које се ваља „у рововима као патке након летње кише”, у друштву *деце из улице дудова* или иде у комшилук на партију *Тораве баке*, пење се на таван, на дрвеће, у амбар, плаши мачку... Сведочење је искрено и јасно: „Не знам која добра вила или ђаволак чини да се у оваквим јутрима враћам у свету детињства мог, али знам да ми чини много добро и заборављам да сам ја приповедач ...” (*Коло*, стр. 81).

Коло бејаше празник „са свирачима и вилама, са принчевима и слатком погачом”, које тражи посебне припреме од недељу дана. Овом приликом су се обелоданила богатства и прохтеви, уговарала су се венчања, док се сеоска деца, побегавши од надзора родитеља, препуштала разноразним несташлукима. У центру пажње бејашу момци и девојке које су биле „очешљане и са локнама” носећи „велики поруб”. Шта је још значило велико коло за некадашње дете, сазнајемо такође из успомена приповедача: „Мајка ме облачила у новом оделцету које је бака чувала преко недеље под кључем у ормару из *велике собе*. Одећа је мирисала на недељу, одела сам бодље и мучила сам се када сам је облачила. Али то су биле слатке муке, недељне, тачно као што су биле муке када обујеш нове лаковане ципеле!”.

Доста скромна по броју страна, *Коло* садржи једну важну збирку информација о једном свету који је отишао у историју, заједно са њеним животним стилем, концепцијом, традицијом, веровањима, сујетом и њеним неписаним правилима.

Креативна игра се наставља и у наредним поглављима збирке, имајући као сврху да пружа читаоцима могућности спознаје других универзума, оних фантастичних.

Корачајући *Непознатим царствима* (наслов поглавља III) након што су били намамљени радозналешћу, деца, ортаци за игру, налазе се са бајкама. Ово путовање, подржано сновима и фантазијом, једно је апсолутно потребно зато што, убеђује нас ауторка, „бајка је блиска души. И обрнуто – душа је блиска бајци, и не може се душа другачије објаснити већ само кроз бајку или кроз друге приче...” (*Бајка и реалност*, стр. 93). Упад у свету бајки је планиран тако да може одговорати низу питања која хрле у мислима деце („*Какав је свет стварно? Ко сам ја? Одакле долазим? Како да пролазим кроз свет? Ко ме личим и да ли могу да одем преко брда и долина као дечаџи из приповетке?*” [*Бајка*, стр. 87]), а затим да открије тајну која држи чврсто повезана богатства једног народа. У тринаест приповетки о бајци представљена је серија портрета позитивних и негативних ликова, релевантне чињенице које обликују карактер, личност и врлине које помажу да победи доброта. Ово не личи на некакву сакривену намеру ауторке да преузме на себе дидактичку улогу, ово је само нови покушај да се деца подстичу да се играју разноразним играма. Ова брига је изложена на индиректан начин у речима ауторке: „можда сам вам дала идеју како да се играте по цео дан” (*Шта спава по ћошковима?*, стр. 116).

Пратећи исте интересе – да утоли жеђ за спознајом и да стимулише машту *раздраганих, лепих, поспаних, размажених*, без којих „све би се урушило испод прашине заборави“ (*Једна прича о ... бајци*, стр. 123), биле су уведене у игру и „Друга неистражена царства“. Овде живи шест легенди, које подсећају на чињеницу да *мудри не забораве да остану деца*.

Приближавање овом новом царству се чини корак по корак (*Корак у легенду, Још један корак у легенду, Корак ближи Светом Сави ... и још један према небу, Похлепа, Срећа*), које се уздижу до божанских сфера и паралелно до културе код нас, поред којих следимо свој пут опстанка. Након кратког увода, у којем се прецизира, кроз један прихватљив говор, шта је заправо легенда, читаоцима се пружа на дар неколико легенди о Светом Сави, уваженој личности српске културе и духовног живота.

Завршни део књиге представља поглавље „За време празника“, које доноси на сцени осмехе и блаостање из детињства. Празници поменути у наслову су међу најважнијима, који долазе само једанпут у току године и пудеришу свет невероватним чарима. Ради се о Дану жена, о зимским празницима и о дану рођења детета.

Онда када последња приповетка буде, нажалост, написана, када се развеже нит, ауторка нуди својим ортацима у игри и последњи поклон – чаробни кључ, свемоћни да закључа заувек ДЕТИЊСТВО.

Један свет у свету – *Алексове авантуре, роман за децу/Aventurile lui Alex, roman pentru copii*, аутор Маријана Стратулат

У једној послушној и неуобичајеној епској формули, намењеној да привуче страст за лектиром и да приближи лектиру, писац Маријана Стратулат⁴ ствара у *Алексове авантуре – роман за децу*, (НИУ *Либертатае*, Панчево, 2009) једну епску руту, подешену на сталну осцилацију између стварности и фантазије.

Ова књига представља благотворан моменат у развоју прозе за децу у нашем литерарном простору. Заслуга је у томе што нас кроз игру и причу позива да посматрамо свет кроз очи детета. То је другачији свет од онога што ми познајемо.

---

⁴ Маријана Стратулат, песник и писац, рођена 20. 1. 1977. у Куштиљу. Основну школу је завршила у родном месту, а Хемијско-текстилну школу у Вршцу. Између 1995–1999. студира дизајн у Београду. Од 2004. је члан Уније војвођанских писаца, а од 2005. и члан Уније новинара у Србији. Тренутно ради као новинар у издавачкој кући *Либертатае* и као уредник емисије на румунском језику *Калейдоскоп* на ТВ Банату у Вршцу. Песме (и књижевност уопште) заволела је још од првог разреда основне школе. Прве песме су јој биле штампане у часопису „Деца радост“. *Једино деца/Doar copiii* је прва збирка ауторке која је у ствари књига стихова са и о деци, где се представља универзум детињства са свим својим чарима и непознатим просторствима. Свет детињства је наставио да задржи пажњу ауторке и у наредним годинама тако да су у истој издавачкој кући *Либертатае*, публиковане и следеће књиге за децу: *Mimzi и Пуфф/Mitzi și Puff*, песме, 2008. године, *Алексове Авантуре/Aventurile lui Alex*, роман, 2009. И *Дијанин сан/Visul Dianei*, позоришни комади, 2013. године.

Роман *Алексове авантуре* је био инспирисан породичним животом ауторке. Кућа у близини Караша је заправо кућа саме ауторке. Главни лик романа, дете, кроз чије очи нам се приказује природа, људи, са свакодневним радостима и тугама, и посебно универзум детињства, у ствари је ауторкин син који има само пет година. Епски ток доноси са собом снове, фантазије, успомене, реалне приповетке, али и имагинарне, све то чинећи један свет у свету, такав какав жели и осећа Алекс – главни лик приче. Овако нешто јесте могуће захваљујући фантазији, безграничној и безвременској имагинацији. Фантазија има почетну тачку садашњу реалност, коју обнавља, коју поново ствара са новим димензијама и значењима. Лајтмотив романа – „имам толико година колико имам прстију на левој или на десној руци, свеједно је на којој”, има намену да осигура комуникацију између реалног и имагинарног. Епски изум има добро одређен и дефинисан циљ – мајчинска брига да заштити дете од апсурдности и суровости света у којем се родило.

Двадесет повезаних секвенци, обојене у стиховима, доприносе у изградњи личности детета, које са пет година говори у стиховима, има сопствену државу и поседује тајну.

У стварном плану, годишња доба се редовно смењују, догађају се обичне ствари у чијем одвијању учествују ликови које познајемо из свакодневног живота, без једног доследног сна или фантазије. Они се смеју и плачу, подједнако, како судбина налаже. Игре и дечје играчке су такође удружене са духом времена. Људско чељаде живи у хармонији са чељадима других створења али и са иновацијама модерног времена. Све што се помера и дише има своје место и носи неко име. Све што се помиње и не помиње, на крају века и миленијума, прешло је у заборав. Небо под којем су створења налазила вечно уточиште, постало је непријатељ. Тамо негде у висине се делила опасност, а на земљи су падале бомбе. Од тада је Алекс напустио ову земљу: „Ја не живим у Србији. Живео сам некада, али је тамо избио рат и од тада сам одлучио да ћу отићи у другу земљу.” (*Пријатељ мој из иностранства*, стр. 56).

Овакво напуштање света једног детета је неодољиво, које у инат трагичној стварности, успева да се осећа срећно. Он одбацује страх, путујући у друге сфере. Путује према својој држави која „јесте магична земља и зове се Отаџбина бескрајних Авантура!” (*Пријатељ мој из иностранства*, стр. 56). Бег у машти и у сновима иницира истраживања и непозната искуства, проживљена по строгим правилима детињства, али која навијају за основни закон преживљавања: тријумф доброг над злим (*Тајна*, стр. 62; *Судбина ластавица*, стр. 77).

* Иако различите као књижевне врсте и различите у начину приступа универзуму детињства, ова два анализирана књижевна дела, уз поменуте карактеристике, изражавају подједнако сродна веровања својих ствараоца. Ове две књижевнице не заборављају да са поштовањем провире у детињство и да сачувају неокаљану *дечју душу*.

На крају, прихватамо ризик да изразимо убеђење да ове две збирке у прози – *Сунце, добро јутро!*, ауторке Ана Никулина Урсулеску, и *Алексове*

авантуре, ауторке Маријане Стратулат, могу бити стављене под заједничким слоганом, којег опажамо као знамење вечности исто као и име свог ствараоца: *Детињство је срце свих доба* (Луцијан Блага).

Литература:

- Brândușa, Juică (2012). *Literatura română din Voivodina (1945–1989) – La confluența a două culturi*. Zrenianin: Editura ICRV.
- Cornea, P. (1998). *Introducere în teoria lecturii*. Iași: Editura Polirom.
- Детињство. Часопис о књижевности за децу, 3–4/2012 (XXXVIII), ISSN 0350 – 5286, http://www.komunikacija.org.rs/komunikacija/casopisi/Detinjstvo/XXXVIII_3-4/index_html?stdlang=ser_lat
- Ђорђевић, М. (2013). *Стваралачки дух и аналитички чин*. Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.
- Flora, R. (1971). *Literatura română din Voivodina, Panorama unui sfert de veac (1946–1970)*. Panciova Editura: *Libertatea*.
- Luchescu, Gheorghe (2001). *Literatură pentru copiii de pretutindenii*. București: Editura V. I. S. Print.
- Magda, I. (2005). *Vântul seamănă cuvântul – Antologie de literatură română pentru copiii și tineretul școlar, scrisă în Voivodina, Republica Serbia, Vârșeț*: Editura Școli Superioare pentru Instruirea Educatorilor.
- Марјановић, В. (2001). *Књижевност за децу и младе – књижевна критика*, Књига III, Београд: Висока школа за образовање васпитача у Београду.
- Stratulat, Mariana (2009). *Aventurile lui Alex (2009)*. Panciova: Editura *Libertatea*.
- Ursulescu, Ana-Niculina (1998). *Soare, bună dimineața!* – proză. Novi Sad, Editura S. L. R.

Doc. Brandusa Zujka, PhD

Preschool Teacher Training College “Mihailo Palov”, Vrsac

CONTEMPORARY PROSE IN THE ROMANIAN LANGUAGE IN THE FUNCTION OF DEVELOPING CREATIVITY IN THE GIFTED PRESCHOOL CHILDREN

We all know that a preschool child has a vivid imagination, that at this age the borders of internal order are very low, and therefore the preschool period can be the optimal period for the start encouraging and forming of a creative personality.

In this paper we analyzed a few prose texts for children, written in the Romanian language in Vojvodina, which, we consider, influence the development of creativity in preschool children. In order to reach the goal of the paper, the following aspects were identified and analyzed: phenomenon of play, reality, fantasy and linguistic characteristics. They are present in the famous prose writing of Ana Nikulin Ursulesku and Marijana Stratulat.

Key words: creativity, preschool age, prose for children, Romanian literature in Vojvodina.